

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Radmily Baďurové a soudců JUDr. Šárky Žmolilové a Mgr. Tomáše Ožany ve věci

žalobce: **Martin P.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. René Gemmelem
sídlem Poštovní 39/2, 702 00 Ostrava

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti ČR**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 10 Praha 2 - Nové Město
za níž jedná Česká republika - Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2 - Nové Město

o zaplacení 200 000 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobce a žalované proti rozsudku Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 17. 9. 2020, č. j. 8 C 419/2019-62,

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se v napadené části, tj. v odstavci I. výroku, **potvrzuje**.
- II. V odstavci III. výroku se rozsudek okresního soudu **mění** takto:
Žalovaná **je povinna nahradit** žalobci náklady řízení 17 161 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce.
- III. Žalovaná **je povinna nahradit** žalobci náklady odvolacího řízení 9 716,30 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce.

Odůvodnění:

1. Okresní soud rozsudkem uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 40 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně od 13. 12. 2019 do zaplacení (výrok I.), co do částky 160 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně od 13. 12. 2019 do zaplacení žalobu zamítl (výrok II.) a uložil žalobci zaplatit žalované náhradu nákladů řízení 975 Kč (výrok III.). Okresní soud dospěl k závěru, že vzhledem k povaze věci (stíhání pro trestný čin podvodu při výkonu profese, společností méně odsuzovaná trestná činnost, hrozící podmíněný trest, nepravomocně uložené náhradě škody 147 579 Kč), délce trestního řízení 13 měsíců (z čehož vážněji trestní stíhání žalobce bral po dobu 9 měsíců) a následkům (narušení soukromí, zejména partnerského vztahu, plánů na početí dítěte, řešení bydlení a možné komplikace pro profesní sféru) nepostačuje jako zadostiučinění za nezákonné trestní stíhání omluva, a přiznal žalobci zadostiučinění ve výši 40 000 Kč. O nákladech řízení rozhodl podle poměru úspěchu a neúspěchu dle § 142 odst. 2 o. s. ř. a přiznal žalované náhradu nákladů řízení.
2. Proti výroku I. podala žalovaná odvolání, které odůvodnila tím, že tvrzená nemajetková újma žalobce nebyla jednak prokázána, jednak nedosahuje tak vysoké intenzity, aby bylo nutno přiznávat žalobci peněžité zadostiučinění, když postačuje i omluva a konstatování porušení práva. Žalobci hrozil trest v rozmezí jednoho až pěti let za trestný čin podvodu, byl mu trestním příkazem uložen podmíněný trest odnětí svobody v délce trvání jednoho roku s podmíněným odkladem na dva roky. Celkově stíhání trvalo 13 měsíců, intenzivněji ho vnímal žalobce po dobu 9 měsíců po vydání trestního příkazu. Věc nebyla medializována, žalobce nebyl stíhán vazebně, majetková trestná činnost je veřejností vnímána smířlivěji než trestné činy proti životu či zdraví. Nebylo prokázáno, že stíhání narušilo rodinný, osobní či pracovní život žalobce, když tento se s družkou oženil, plánují nové bydlení a početí dalšího dítěte. Žalobce ani okresní soud rovněž neporovnali přiznané zadostiučinění s jiným srovnatelným případem, což je záležitost, kterou má činit primárně žalobce. Dále okresní soud neodůvodnil řádně výši přiznaného zadostiučinění. Žalobkyně navrhla změnu rozsudku tak, že bude zamítnuta i co do částky 40 000 Kč s příslušenstvím.
3. Žalovaný navrhl potvrzení rozsudku ve výroku I., neboť význam trestního řízení pro žalobce nebyl nepatrný, naopak mu vznikla újma v podobě nejistoty z výsledku stíhání a psychického strádání. Trestní stíhání se promítlo i do snížení kvality osobního a rodinného života. Nepostačuje tedy pouze omluva. Přiznané zadostiučinění je spíše nízké, ale žalobce jej akceptoval. Okresní soud se řádně zabýval kritérii pro stanovení výše zadostiučinění. Stanovení jeho výše není žádným exaktním výpočtem a závisí proto na úvaze soudu.
4. Žalovaný se rovněž odvolal proti výroku III. rozsudku a navrhl jeho změnu, protože výše plnění závisela na úvaze soudu a při rozhodnutí o nákladech řízení měla být dle § 142 odst. 3 o. s. ř. žalobci přiznána náhrada nákladů řízení 18 578,34 Kč.
5. Z podnětu včasného odvolání žalované přezkoumal odvolací soud napadený rozsudek ve výroku I. včetně řízení, které předcházelo jeho vydání, podle ustanovení § 206 odst. 1 a § 212 věty první o. s. ř. se závěrem, že odvolání není důvodné.
6. Okresní soud dostatečně a správně zjistil skutkový stav, odvolací soud tedy na něj v podrobnostech odkazuje a vychází z něj.
7. Pokud jde o právní posouzení věci, pak výpovědi žalobce bylo prokázáno, že trestní stíhání na něj nepříznivě působilo, zejména po vydání trestního příkazu, kdy si uvědomil, že může být odsouzen. Rovněž mělo vliv na rodinný život, kdy ovlivnilo plány žalobce a jeho partnerky do budoucna ohledně dětí a bydlení a dále nepříznivě zatěžovalo jejich vztah, protože stíhání vedlo k hádkám. To, že nyní žalobce s družkou uzavřel manželství, děti dosud nemá a nové bydlení nyní zajišťuje, mu nelze klást k tíži a tyto skutečnosti nejsou důkazem toho, že se žalobce trestní stíhání intenzivněji nedotklo, jak uvádí žalovaná. Pouze prokazují, že následky nebyly zvláště intenzivní.

Pokud jde o pracovní uplatnění, pak nebylo zjištěno ovlivnění samotné pracovní činnosti žalobce, ale komplikace pro výkon jeho profese mohlo přinést. Jak žalobce poukazuje, odsouzení pro trestný čin spáchaný při výkonu profese realitního makléře mohlo vést ke ztrátě bezúhonnosti a případně i k odnětí živnostenského oprávnění. Žalovaný nebyl dosud trestán ani trestně stíhán, což intenzitu působení spíše zvyšuje. Nelze tedy než uzavřít, že význam trestního stíhání nebyl pro žalobce nepatrný a omluva a konstatování nezákonného rozhodnutí pro odškodnění újmy žalobce v projednávané věci nepostačuje. Okresní soud se dále zabýval řádně dalšími okolnostmi pro stanovení výše přiměřeného zadostiučinění a) povahou věci – trestní stíhání pro podvod při výkonu profese, hrozící trest spíše podmíněný, výše tvrzené škody 147 579 Kč; b) délkou trestního řízení v rozsahu 13 měsíců, kdy intenzivněji a vážněji stíhání žalobce prožíval po trestním příkazu po dobu 9 měsíců; c) následky ve sféře žalobce uvedené již výše.

8. Je sice pravdou že žalobce, ani okresní soud neporovnali zadostiučinění s obdobnými případy, je však dle závěru Nejvyššího soudu ze dne 9. 9. 2020, sp. zn. 30 Cdo 1072/2020, i věci žalované, aby poukázala na obdobné případy. Je to právě žalovaná, která má k dispozici řadu rozsudků ve věci odškodnění nezákonného trestního řízení a má rovněž přehled o jí vyplacených odškodněních. V řízení před okresním soudem ani v odvolacím však žalovaná nepoukázala na to, že by v obdobných případech nebyly peněžité satisfakce přiznávány, nebo byly přiznávány v nižších částkách. Volně přístupná databáze anonymizovaných soudních rozhodnutí je poměrně nová, což může do budoucna žalobcům pomoci při odůvodnění výše zadostiučinění. Rovněž do budoucna databáze anonymizovaných soudních rozhodnutí může vést ke sjednocování soudních rozhodnutí a srovnatelnosti přiznáváných zadostiučinění. Není rovněž vyloučeno, aby soud sám předeštel srovnatelný případ, jemu známý z úřední činnosti. Odvolací soud tedy seznámil účastníky s obdobným případem, který projednával, sp. zn. 71 Co 27/2015, kdy se jednalo o trestný čin pojistného podvodu se sazbou trestu 1 - 2 roky, podezřelý byl dosud bezúhonný, stíhání trvalo 15 měsíců, podezřelý se účastnil podání vysvětlení, výslechu a tří hlavních líčení, o stíhání se dozvěděla rodina, vedoucí a spolupracovníci. Samotné trestí stíhání bylo dle závěru Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2394/15 na samé hranici důvodnosti. Pouhé konstatování porušení práva nebylo shledáno dostatečným a přiznáno bylo zadostiučinění ve výši 50 000 Kč. Žalobce byl stíhán pro majetkovou trestnou činnost s vyšší sazbou, netrestaný, žalobce byl předvolán k podání vysvětlení, výslechu, k hlavním líčením, trestní stíhání trvalo 13 měsíců, o stíhání se dozvěděla družka žalobce a mělo negativní vliv na jejich soužití. Profesní následky u žalobce byly nižší. Jde tedy o v převážné míře o obdobné případy, kdy u žalobce jsou menší následky v profesní sféře a částečně v rodinné sféře kdy to ovlivnilo vztah s družkou a ne širokou rodinnou. Rovněž Nejvyšší soud poukazuje na zveřejněnou tabulku seznam rozhodnutí odvolacích soudů, kterými bylo žalobcům přiznáno právo na peněžité zadostiučinění za újmu způsobenou trestním stíháním, členěný dle charakteru trestné činnosti, jež byla stíhané osobě kladena za vinu, a dle soudem zjištěných dopadů do osobnostních práv, zvyšujících nebo naopak snižujících intenzitu nemajetkové újmy způsobené žalobci. Uvedený seznam je veřejně dostupný na internetové stránce:

<https://justice.cz/web/msp/odskodnovani2?clanek=penezni-zadostiucineni-za-ujmu-zpusobenou-trestnim-stihanim>

Z uvedeného seznamu u ekonomické trestné činnosti je rozpětí satisfakcí od 345 do 10 000 Kč za měsíc stíhání. Průměrně ze všech v tabulce uvedených odškodnění u majetkové trestné činnosti činí odškodnění částku 2 456 Kč za měsíc, což je za 13 měsíců 31 934 Kč. Za této situace odvolací soud neshledal okresním soudem stanovenou výši zadostiučinění 40 000 Kč za zjevně vybočující částkám stanoveným v obdobných případech.

9. Odvolací soud proto rozsudek ve výroku I. potvrdil dle § 219 o. s. ř. jako věcně správný.
10. K odvolání žalobce soud přezkoumal i výrok III. o nákladech řízení a dospěl k závěru, že o nákladech řízení mělo být rozhodnuto dle § 142 odst. 3 o. s. ř., kdy výše zadostiučinění závisí na

úvaze soudu dle § 136 o. s. ř. Požadavek žalobce, byť byl vyšší než okresním soudem přiznaná částka, nesvědčí o zjevném zneužívání práva či zjevné nepřiměřenosti požadavku žalobce. K závěru o aplikaci § 142 odst. 3 srovnej např. závěry nálezu Ústavního soudu ze dne sp. zn. I. ÚS 804/08 ze dne 7. září 2011 *Jak z uznávané literatury [srov. k tomu Bureš, J. et al., Občanský soudní řád. Komentář. I. díl. 7. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, str. 652], tak i z judikatury plyne [srov. k tomu rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci, sp. zn. (Rc) 1 Co 173/97, citováno podle systému ASPI, Identifikační číslo (ASPI ID): JUD12385CZ], že rozhodování o výši náhrady za nemajetkovou újmu, resp. o výši přiměřeného zadostiučinění obecně splňuje podmínky aplikace ustanovení § 136 o. s. ř. v souvislosti s § 142 odst. 3 o. s. ř. I důvodová zpráva ke zákonu č. 160/2006 Sb. tvoří oporu pro názor, že stanovení konkrétní výše přiměřeného zadostiučinění v souladu s podmínkami § 31a odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. v tom kterém individuálním případě splňuje podmínky "úvahy" ve smyslu § 136 o. s. ř.*

11. Odvolací soud tedy změnil napadený rozsudek ve výroku III. tak, že uložil žalované povinnost nahradit žalobci náklady řízení před okresním soudem odměnu 9 300 Kč za tři úkony právní služby (převzetí zastoupení, sepis žaloby, účast u jednání) po 3 100 Kč dle § 9 odst. 4 a § 7 bod 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb. advokátního tarifu, odměnu 1 550 Kč za účast u přípravného jednání z jedné poloviny § 11 odst. 2 písmeno g), náhradu hotových výdajů 1 200 Kč dle § 13 advokátního tarifu, náhradu za zmeškaný čas cestou k jednání a přípravě jednání za 8 půlhodin 800 Kč, cestovné k přípravě jednání a jednání celkem 1 333 Kč (ujeto celkem 160 km vozem se spotřebou 12,9 litrů benzínu na 100 km, náhradě 4,20 Kč za km a ceně benzínu 32 Kč za litr podle vyhlášky č. 358/2019 Sb.) dále náhrada za DPH 2 978 Kč (21 % z 14 183). Celkem je žalovaná povinna nahradit žalobci částku 17 161 Kč.
12. O náhradě nákladů odvolacího řízení krajský soud rozhodl podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. Žalovaný byl s odvoláním úspěšný, má tedy právo na náhradu nákladů odvolacího řízení ½ odměny, tedy 930 Kč, za odvolání do nákladů řízení dle § 11 odst. 2 písmeno c) a § 7 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb. advokátního tarifu z tarifní hodnoty 18 578,14 Kč, odměnu 6 200 Kč za dva úkony právní služby po 3 100 Kč (vyjádření k odvolání, účast u odvolacího jednání) dle § 9 odst. 4 a § 7 bod 5 advokátního tarifu, dle § 13 náhradu hotových výdajů za tři úkony 900 Kč a dle § 137 odst. 3 o. s. ř. náhradu za DPH 1 686,30 Kč (21 % z 8 030) Cestovné a náhradu za zmeškaný čas cestou z Karviné do Ostravy a zpět odvolací soud nepřiznal jako neúčelný náklad, kdy zástupce žalobce má sídlo v Ostravě a pobočku v Karviné. Při vědomosti o místě odvolacího jednání mohl zástupce naplánovat svou práci tak, aby se k odvolacímu jednání dostavil ze svého sídla v Ostravě vzdáleného cca 500 metrů od budovy soudu.
13. Soud nestanovil žalované delší lhůtu k plnění, kdy není příliš důvodu rozlišovat organizaci státního orgánu od větší společnosti, kterým je v zásadě rovněž ukládána lhůta k plnění třídní. Rovněž předmětem řízení bylo odškodnění nezákonného stíhání a žalovaná by měla pokud možno odškodňovat poškozené bez prodlev.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není dovolání přípustné.**

Ostrava 17. května 2021

JUDr. Radmila Baďurová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Herdinová.